

Nemzetünk kultúrája védő kar és összekötő erő

Emlékezetes városi ünnepség a magyar kultúra napján

Harmadik éve ünnepli Érd Megyei Jogú Városa a Magyar Írószövetség megtisztelő társaságában a magyar kultúra napját. A gazdag programsorozat keretében került sor az írószövetséggel közösen alapított Bella István irodalmi díj, valamint a Csuka Zoltán-emlékérem és az Érdi Művészeti Díj átadására. Az ünnepi gálaműsort Mácsai Pál előadása zárta, másnap pedig látványos táncprodukciót élvezhetett a közönség.

Dr. Urbán László beírja a nevét a Krónikába

Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én fejezte be a Hymnus című költeményét, amely pár évvel később Erkel Ferenc megzenésítésében a nemzet himnuszává lett – 1989 óta a magyar kultúra napjaként ünnepeljük ezt a napot. Városunkban ebből az alkalomból – mintegy az egész évi kulturális programok nyitányaként – három éve rendkívül gazdag rendezvénysorozat várja az érdeklődőket.

– Ez már a harmadik a tizenket-tő vagy a még több közül – húzta alá T. Mészáros András polgármester, a nemrégien elhunyt Cseh Tamást idézve, amikor a Szepes Gyula Művelődési Központ színháztermét zsúfolásig megtöltő, ünneplő közönséget köszöntötte. Hozzátette; Cseh Tamás, aki csaknem ezer-kétszáz dalt hagyott ránk, épp ezen a napon lenne 67 éves. Emlékét egy sarokban álló asztal őrzi majd a város hamarosan megnyíló Művészkávézójában, ahol az énekes tiszteletére az első és az utolsó vendég mindig ingyen fogyaszthatja el italát – mondta még a polgármester.

A továbbiakban a Magyar Írószövetség képviselőjében Ágh István, Kossuth- és József Attila-díjas költő osztotta meg ünnepi gondolatait az egybegyűttekkel. Arról beszélt, hogy a magyar kultúra napja piros felkiáltójelként figyelmeztet minket a műveltségben elért és megszerzett hatalmas nemzeti kincseinkre.

Aradszki András átadja a Csuka Zoltán-díjat dr. Urbán Lászlónak

Kijelentette: a Hymnus sorait a forró hazaszeretettől hevülő érzelem diktálta Kölcseynek, s így szólt s kell, hogy szóljon még ma is a szívekben. Ágh István elárulta: 1956 eseményei alatt érezte magát először való-ban „cselekvő magyarnak”, és a puskaropogás közepette halálfelelemben és szorongásban éne-

kelt Himnusz a golyókat ugyan nem állította meg, de „védő kart” jelentett, mert volt mibe kapaszkodni!

Az emelkedett hangulatú, a magyar kultúra napját köszöntő szavakat követően került sor az irodalmi és művészeti kitüntetések átadására.

Az érdi önkormányzat és a Magyar Írószövetség által két évvel ezelőtt közösen alapított Bella István-díjat harmadszor osztották ki, amelyet az idén Iancu Laura költőnek közösen nyújtott át a Magyar Írószövetség részéről Vasy Géza elnök, az érdi önkormányzat képviselőjében pedig Aradszki András alpolgármester. A fiatal, három verseskötetet és egyéb – például meséket és néprajzi gyűjteményes – könyveket megjelentető lírikus, kutató Magyarfaluból, a moldvai csángók köréből származik. Irodalmi munkásságát és érdemeit Ekler Andrea mutatta be az érdi közönségnek. Iancu Laura 2006-tól a Moldvai Magyarság budapesti szerkesztőségi munkáit is ellátja, s 2003 óta fő szervezője a Magyarfalusi Falunapoknak. Költészete bonyolult, léthelyzetéhez ambivalensen viszonyuló, ezt a létélményt rengeteg belső konfliktussal, de merő természetességgel, tartással viselő lírai énről vall. Matematikailag az Isten, a magány és a szerelem dominál az első kötet verseiben. Később várakozással tekint a jövő felé, a

Aradszki András és Rédei Erzsébet

A továbbiakban dr. Aradszki András alpolgármester városi kitüntetésekkel adott át. Az Érdi Művészeti Díjat az önkormányzat közgyűlése az idén Rédei Erzsébetnek, kiváló zenepedagógusnak, az Érdi Kamarazenekar művészeti vezetőjének adományozta. Rédei Erzsébet 33 éve dolgozik településünk zeneiskolájában. 1985–86-ban igazgatóhelyettesként az intézményt, míg a kezdetektől 2008-ig a vonós tanszakot irányította. A három évtized alatt rengeteg növendéke volt, és számos tanítványa büszkélkedhet országos vagy nemzetközi versenyeredménnyel, közülük többen neki köszönhetően választották a zenei pályát is.

Húsz évvel ezelőtt, pontosabban 1989-ben alapította meg az iskola tanáraiból, valamint a városban és környékén élő muzsikusból az Érdi Kamarazenekart.

Rédei Erzsébet zenepedagógusként elsősorban a gyermekek oktatásában ért el kiemelkedő eredményeket, de ezzel együtt az Érdi Kamarazenekar művészeti vezetőjeként a város kulturális életének felvirágoztatásában is figyelemre méltó érdeme-ket szerzett.

A magyar kultúra napja alkal-mából a közgyűlés decemberi döntése alapján Csuka Zoltán-díjjal tüntették ki dr. Urbán László irodalomtörténészt, szerkesztőt. A városi elismerést dr. Aradszki András alpolgármester adta át.

Dr. Urbán László – írói álne-vén: Urbán V. László – 1974 óta él Érdén. Tíz éven át a Városi Művelődési Központ igazgatója, majd a Pest Megyei Tanács Művelődési Osztályának szak-felügyelője volt, 1986-tól pártfo-

gó felügyelő. A rendszerváltás idején közéleti szerepet is vállalt. Sokan az irodalomtörténész-szerkesztőt „irodalmi gyöngyhalászként” tisztelik, aki a fanatizmustól mentes, okosan megszállott szakemberek kitar-tó következetességével tárja föl a magyar irodalom klasszikusa-inak csak lapokban közreadott, vagy kéziratban maradt darab-jait. Szerkesztő munkájával a nyilvánosság elé hozza azokat a műveket, amelyek kötetben nem jelentek meg, vagy az élet-mű addig ismert egészéből hiá-nyoztak. A hetvenes években a magyar tudományos-fantasztikus irodalommal foglalko-zott, ami akkor élte fénykorát, hazánkban elsőként ebből is doktorált. A nyolcvanas évek elejétől a legeldugottabb, kora-beli kis napilapokat módszeresen olvasva, keresi-kutatja a századelő magyar irodalmá-nak rejtőzködő értékeit. Urbán László több évtizedes gyűjtő-és kötetyszerkesztő tevékenysé-ge e hiányok pótlásában mutat fel komoly eredményeket. Hatalmas életmű áll mögötte, sziszifuszi kutatásaival számos magyar író „irodalmi gyöngyé-re” bukkant, és nem kevésbé jelentősek tematikus kötetei is.

A magyar kultúra napján rendezett gálaműsor máso-dik részében Mácsai Pál: „Azt meséld el, Pista” című, Örkeny István mondataiból színpadra állított produkcióját láthatta a közönség.

Szombaton este pedig a tánc-művészeté volt pódium, amikor a Román Sándor táncművész, érdemes művész vezette tánc tár-sulat válogatott tánc Koreográfiát mutatott be nagy sikerrel.

Bálint Edit

A szerkesztő jegyzete

Fagyos napok

Hideg van, és azt mondják a hoz-zzáértők, hogy egy darabig még hideg is lesz. Ez tulajdonkép-pen természetes, hiszen január végén járunk, ilyenkor az nem természetes, ha ezen valaki vagy valakik csodálkoznak. Persze egy olyan országban, ahol a nagy, fővárosi műjégpálya felújítá-sához télen kezdenek hozzá, meg ahol a tűzoltásra kivonult tűzoltóautót megbüntetik rossz helyen parkolásért, sok minden előfordulhat, az azért mégiscsak furcsa, hogy mondjuk vasúti vál-tók hidegben nem működnek, vagy – maradvá a vasútnál – télen fűtetlen a személykocsi.

Ami viszont nem kellene, hogy természetes legyen, az – immár nem először – a meteorológiai környezet és a közélet egyidejű lehűlése. Nyilvánvalóan a ket-tőnek semmi köze egymáshoz, legfeljebb annyi a hasonlóság, hogy mindkét hőmérsékletcsök-kenés valamelyest borússá teszi az emberek hangulatát, legalább-is azokét, akik mindezt elszen-vedik. Nézzünk például néhány hírt, amelyet e sorok írásakor küldtek szét a hírügynökségek. Nem ússzuk meg az áram árá-nak jelentős emelkedését – teszi közzé címében is az egyik beszá-moló, szakértőkre hivatkozva. Utcára vonulhatnak február ele-jén a rendészeti dolgozók – már megalakították a demonstrációs bizottságot –, ha a tárca vezetése kitar-javadalmazásuk csökken-tése mellett. Mindezek mellett még ott vannak az országos, iga-zán lehűtő hatású folyamatokról szóló beszámolók, a csökkenő születésszámtól az egyre több munkanélkülig.

Sajnos a közelgő választások úgy tűnik, csak felerősítik ezt a lehűlést. Térben is időben közeli példák mutatják, milyen eszkö-zökkel dolgoznak a „hangulatfa-gyasztók”. Beválthatók a kulturá-lis rendezvények jegyei az élelmi-szerboltban – jön a magyarázat: az adófizetők pénzéből szóra-koznak egyesek. Egyenlegközlő levelet kapnak a csatornatársulat tagjai – biztos, megint fizetni

kell. Vagy ami talán a legszebb: átadják végre a tanuszkodát, kis gyerekek lubickolnak, lapunk címlapján is láthatóan a vízben – „egy iskola hátsó udvarán lét-rejött egy műanyag tetős pocso-lya, ami már most esik szét”. Természetesen nem marad ki a sárdobálás célpontjai közül az Érdi Újság sem, de „háztáji” ügyekkel nem foglalkozunk, aki tud és akar olvasni, kialakíthatja a saját véleményét az itt olvasot-takról is. Egyre kevesebben, de működnek az internetes közélet-mérgezők is, akik rendre veresé-get szenvedve egyaránt küzde-nek a magyar helyesírás szabá-lyaival és az igazmondással – bár egyre többen és határozottabban teszik őket helyre saját terepü-kön, igazolva, hogy a képernyő és a klaviatúra is alapvetően a demokrácia eszköze, akkor is, ha néhányan másra használják.

A borús, fagyos képek mel-lett azonban érdemes észrevenni néhány más jelenséget is, olya-nokat, amilyenekkel kevés város dicsekedhet. A gyerekekről, a fia-talokról van szó, akik már eddig is rengeteg dicsőséget szerez-tek lakóhelyüknek, és minden bizonnyal még fognak is. Aki-k tehetségesen énekelnek, rajzol-nak, szavalnak. Aki országos hírnevet szereznek birkózásban, úszásban, kézilabdában. És van-nak egészséges, tenniakaró fiatal felnőttek, akik akár nagycsalá-dosként is futnak, kerékpáro-znak, környezetet tesznek rend-be. Meg vannak értékes, városu-kért szükség esetén áldozatokat is hozó kevésbé fiatalok, akik kultúrában, művelődésben egye-dülálló értékek létrehozásához adnak rendszeresen pótolhatat-lan segítséget.

Most tehát még hideg van, de minden okunk megvan feltéte-lezni, hogy közben folyamatosan közeledik a tavasz.

Bálint Edit

Felén túl

kis hajtást. Akkoriban a fa madár-pottyantott sarjadékát egy ásó-val kiemelte, majd cserépbe téve nevelgette. A cserépből a növény tavalyelőtt egy nagyobb szögletes vályúba került, s a valahai csöpp-ség időközben ágakat eresztett, és a magassága elérte a 45-50 centi magasságot. Már arra gon-doltunk, hogy tavaly karácsonyra ez lesz a mi feldíszített fenyő-fánk. Mégsem így történt. Künn maradt, és a teraszon díszelvegve még be is havazódott.

Két hete történhetett, hogy író-asztalom mellől felállva, az abla-kon át a kertre pillantva, látom, hogy feleségem kezében az ásó-val, nagy buzgalommal dolgo-zik! Ejnye, dohogtam, mi nem jutott eszébe egy idős asszony-nak! Kimentem utána, de nem korholható, mert amit tesz, az mindnyájunk javát szolgálja. Szerencsére belátogat hozzá-keresztlányunk, és látja, mi is történik itt. Szelíden feleségem-re mosolyog, s odalépve a fenyőt ládikájából kiemeli és a megásott, mély gödörbe emeli.

Éngem a művelet közelébe sem engednek, én csak menjek vissza a szobámba, és ne avatkozzam az asszonyok dolgába! Amíg a lép-csőkön megyek fölfelé, eszembe ötlök az élet csodálatos láncolata. Ennek a most földbe tett tisztafának a szüleit pár centis csemeteként Szigligetről, az alkotóház botani-kus kertjéből 1973 őszén hoztuk Érdre és ültettük el. Magassága meghaladná a tíz métert, de most

„csak” 4-5 méter magas, mert évekkal ezelőtt megkurtítottuk, hogy ne árnyékolja be oly nagyon a szomszéd körtefáját.

Mire ezek a sorok megje-lennek, a tisztafa jó két hete a házhoz vezető járda közelében áll, párban egy hasonló korú és nagyságú törpefenyővel. Még meghallgattam feleségem szak-értő előadását is, amely úgy szól, hogy a fenyőféléket legjobb janu-árban, februárban kiültetni, de csak alkalmas időben. Melyik az erre alkalmas idő? Egyszerű és világos: amikor fölenged a föld fagya, amikor nem kell küzdeni a fagyos rögökkel. Ez utóbira azért is alkalmatlan idő, mivel ültetéskor alaposan meg kell áztatni a fáscka gyökérzetét, hogy az beiszapolódjék. Fagyos időben ezt képtelenség lenne véghezvinni.

Téli kertünkről szóló írásom-ban említettem a madarakat, amelyek kertünkben élnek. Nagy örömünkre a napokban csapatostól megjelentek nálunk a cinkék. Nosza, segítsük őket! Feltételeztük, hogy nekik fogal-muk sincs, miféle „élelmiszer-kamrák” vannak kertünkben. A madarak magkészletéből elő-vettünk valamennyit, és sorra fel-töltöttük az etetőket. Házunkba visszatérve, szobánk ablakából örömmel láttuk, hogy az imént érkezettek elfogadták a kitett magvakat. Még a mi „honos” madaraink nem zavarták őket! Erre aztán a nap is kisütött. Mintha azt üzenete volna ezzel, hogy a tél felén túl vagyunk, és nemsokára itt a tavasz!

Bíró András